

Üniversitede Sağlık Eğitimi Alan Kız Öğrencilerin Sağlık Sorumluluğunun Jinekolojik Sorunlara İlişkin Tutum ve Davranışlarına Etkisi

Özlem DEMİREL BOZKURT, Aytül HADIMLI, Hafize ÖZTÜRK CAN, Selmin ŞENOL
Ege Üniversitesi İzmir Atatürk Sağlık Yüksekokulu – İzmir
İletişim: ozlem.bozkurt@ege.edu.tr

ÖZET

Kız öğrenciler sıklıkla bir jinekolojik sorunla karşılaştıklarında, utanma, kızlık zarı bozulacağı korkusu ile jinekolojik muayeneden korkma ve bilinmezlik nedeniyle doktora gitmek yerine kendi kendilerine ilaç kullanmayı tercih edebilmektedirler. Özellikle sağlıkla ilgili bölümlerde okuyan kız öğrencilerin hem bir birey olarak hem de meslek yaşamına başladığı zaman sağlığın geliştirmesinden sorumlu bir eleman olarak sağlık davranışlarının değerlendirilmesinde yarar vardır.

AMAÇ: Üniversitede sağlık eğitimi alan kız öğrencilerin sağlık sorumluluğunun jinekolojik sorunlara ilişkin tutum ve davranışlarına etkisini belirlemektir.

YÖNTEM: Bu araştırma, Sağlık Yüksekokulu'nda okuyan ve araştırmaya katılmayı kabul eden (n=304) öğrenciler ile yapılan kesitsel bir çalışmadır. Verilerin toplanmasında öğrencilerin sosyo-demografik özelliklerine, jinekolojik sorun yaşama ve jinekolojik muayene ile ilgili tutumlarına ilişkin soruları içeren görüşme formu ile Sağlıklı Yaşam Biçimi Davranışları Ölçeği-II (SYBDÖ-II) (Health Promotion Life-Style Profile=HPLP-II)'nin "Sağlık Sorumluluğu" alt boyutu kullanılmıştır. Veri analizleri SPSS 16.0 bilgisayar istatistik paket programı kullanılarak değerlendirilmiştir. Veri analizlerinde tanımlayıcı istatistikler ortalama, Student t test, Mann Whitney U, tek yönlü varyans analizi (ANOVA) testleri kullanılmıştır.

BULGULAR: Araştırmaya katılan öğrencilerin %65.1'i 22 yaş ve altında, yaş ortalaması 21.88 ± 1.66 (Min:18.0, Max:29.0) olarak bulunmuştur. Öğrencilerin %28.0'i dördüncü sınıfta, %81.6'sı Ebelik, %16.4'ü Hemşirelik ve %2.0'si Sağlık Memurluğu bölümlerinde eğitim görmektedir. Öğrencilerin tamamına yakını (%97.7) bekâr olup %51.0'i düz lise mezunudur. Öğrencilerin annelerinin %73.4'ü okuyamaz/ilkokul mezunu ve babalarının ise %51.0'i okuyamaz/ilkokul mezunu olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin %41.4'ü son üç ay içinde jinekolojik sorun yaşadığını

belirtmiştir. Yaşanan jinekolojik sorunlar; %46.9 adet problemleri, %14.6 akıntı ve %9.6 ile üriner sistem sorunlarıdır. Öğrenciler jinekolojik sorunu olduğunda; %66.7 doktora gittiğini, %19.8'i hiçbir şey yapmadan, kendi kendine geçmesini beklediğini, %9.5'i kendi kendine ilaç kullandığını belirtmiştir. Jinekolojik sorunu olmasına rağmen muayene olmayan öğrencilerin (%81.6), neden muayene olmadıkları sorulduğunda; yanıt verenler içinden %42.4'ü "gerek görmediğini" ifade etmiştir. Araştırmaya katılan kız öğrencilerin "Sağlık Sorumluluğu" puan ortalaması 23.28 ± 4.25 olarak saptanmıştır. Öğrencilerin jinekolojik sorun yaşama ve muayene olma durumu ile sağlık sorumluluğu alma davranışları arasında anlamlı fark elde edilmiştir ($p < 0.05$). Jinekolojik sorun yaşayan ve muayene olan öğrencilerin sağlık sorunluluğu puan ortalamaları daha yüksek bulunmuştur.

SONUÇ: Kız öğrencilerin sağlık yüksekokulunda eğitim alıy olmalarına rağmen sağlık sorumluluklarının yeterli düzeyde olmadığı söylenebilir. Geleceğin sağlık çalışanı olacak bu öğrencilere sağlık davranışları kazandırmada eğitim verenlere önemli görevler düşmektedir. Öğrencilere verilen eğitimler içerisinde, jinekolojik problemlerde ve özellikle adet düzensizliklerinde erken tanının önemi ve vakit geçirilmeden doktora gidilmesi gerektiği, jinekolojik muayenenin sağlığı korumak veya var olan bir soruna açıklık getirmek açısından önemli bir uygulama olduğu vurgulanmalıdır. Öğrencilere olumlu sağlık davranışlarının, sağlığı koruma, sürdürme ve geliştirme bilincinin kazandırılabilmesi için okulların müfredat programlarında sağlığı geliştirmeye yönelik derslerin olması önerilebilir.

Anahtar Kelime: Kız öğrenciler, Sağlıklı sorumluluğu, Jinekolojik sorunlar.